

Ester 2,10 /2,5-18/ Ester královnou

Autor přípravy

[Lýdie Mamulová](#)

1. První reakce

Představuje se nám dívka z klasické pohádky, kde dobro zápolí se zlem a ve smrtelném ohrožení po prokázané odvaze dobro vítězí.

Neposlušná Vašti potrestána a poslušná Ester odměněna?

Podpovrchová kritika patriarchálního, hierarchického a mocenského uspořádání společnosti a způsob jak si v takové situaci poradit.

Příběh člověka, který přijímá svůj život ("osud") jako dar a poslání od Hospodina.

2. Text

2.1 Kontext

Kniha Ester působí dojmem historické události z doby babylonského zajetí, ale v hebrejském kánonu patří mezi pět svátečních svitků čtených o hlavních svátcích v roce a to znamená, že kniha má význam především náboženský. Historicky se Esterin příběh nedá doložit, přesto v sobě zahrnuje přesné dobové obrazy a historicky možné scény. Naproti tomu její náboženský charakter nelze zjednodušit do pokusu zdůvodnit a vysvětlit původ svátků púrím, natož jako židovsko - kultické přepracování pohanského mýtu o zápasu babylonských a elamských božstev.

První kapitola přibližuje výjimečnost situace, ve které se dostává na scénu Ester. Krize kolem královské rodiny a strach o stabilitu v zemi. Na povrch vystupuje zranitelnost suveréna. Král Achašveroš je představen jako orientální vladař se všemi znaky despoty a nadutce. Králova manželka Vašti se chová na jednu stranu odvážně (ale to bychom možná čekali ještě prudší reakci), na druhou stranu přirozeně, odmítne-li se předvádět jeho opilým hostům. Realizaci touhy pomstít se královně ulehčí králi rádcové, kteří vyhnání královny zdůvodní politicky (království prý hrozí nebezpečná vzpoura ostatních žen) a nábožensky (znevážení řádů).

Ať už vysvětlujeme královo jednání z pozice uražené ješitnosti či rozdílných náboženských tradic krále a královny (babylonský kult plodnosti), jsou výhledy na postavení nové královny (Ester) velice černé. Těžko předpokládat, že se král bude k nové královně chovat líp, a těžko předpokládat, že Ester svým židovstvím, svou vírou nenarazí.

Další vývoj událostí jen potvrzuje nestandardní situaci. Mordokaj zakazuje Ester cokoli zveřejnit o svém původu a lidu a současně se ostentativně neklaní Hamanovi. Jako by bylo už předem vše připravené. Jako by už předem bylo vše jasné. Ale co je jasné, že židé vyhrají svůj promyšlený tah? Nebo, že Bůh svůj lid neopustí a proto se Ester chová jako věřící Židovka i když nepřiznala svůj původ?

Konec dobrý, všechno dobré, řekl by lidový vypravěč. Esterin příběh je dramatický a napínavý, ale již na začátku tušíme, jak dopadne.

2.2 Komentář

v.6: byl přestěhován z Jeruzaléma - Babylóňané odváděli do zajetí především politickou a náboženskou elitu.

v.8: byla vzata (l-k-h ni): odňata, přijata - "osudový" zásah, stejného výrazu užito v hebrejském textu, když byl vzat Eliáš do nebe (2Kr 2,9), nebo když byly vzaty svaté chleby ze svatyně pro Davidovy bojovníky (1S 21,6).

v.10: neoznámila (n-g-d hi): neoznámit, také nepřiznávat - Ester vědomě zamlčela kompromitující faktor, pro královnu možná nevhodný původ a nejen to, Haman židy nenáviděl. To ovšem neznamená, že dostat se do skupiny potenciálních královen byla pro ni výhoda. Možná by nebyla odvedena, kdyby upozornila na svůj původ a mohla by zůstat doma a mít vlastní (židovskou) rodinu. Takhle riskovala, že skončí v králově harému, nebude mít ani muže ani děti ani svobodu. A kromě toho mít postavení a slávu a moc je jen malá část královského postavení.

Mordokaj jí přikázal - jak to bylo s poslušností Ester, koho poslouchala? Král také vyžadoval poslušnost!

v.14: Ke králi už nevešla ...zní to jako obyčejné konstatování situace, slovo na vysvětlení. Pokusme se domyslet, co by to pro Ester znamenalo.

v.15: nežádala nic, než co řekl královský kleštěnek Hegaj - byla to skromnost, přizpůsobivost, chytrost a taktika?

v.17: ustanovil ji královnou místo Vašti - Byla Ester lepší (Est 1,19) než Vašti?

3. Teologická témata

Známým faktem je, že kniha neobsahuje ani jednu zmínku o Hospodinu. Kde je teologie? Právě tady. Kniha chválí lidský postoj, zápas o pravou jistotu, překonání strachu z akutního nebezpečí ve prospěch Božího zastání. Nic, kromě víry královnu v následujících událostech nenutí chovat se tak nesmírně riskantně.

Co je svědectvím víry, jak evangelizovat, co znamená nepřiznat svůj původ. Zamlčení Esterina původu, její víry není jen obezřetností, ale postojem ke světu a pravdě. Je to otevřenost k přicházejícím věcem, je to přiznání naší nevědomosti, slabosti, je to čekání na

podanou Boží ruku.

Novozákonní odpověď na Esteřino zamlčení původu, "obsahu" je sám Ježíš (Petrovo vyznání, Proměnění na hoře) - "nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš" Mt 16,20. A přece mnozí poznali, že Mesiáš je a zachraňuje ze smrti.

4. Podněty ke kázání

A. Co znamená mít postavení a odpovědnost ve společnosti, má člověk takový úkol přijmout v sekularizovaném prostředí?

Pohanský protest a židovská (křesťanská) poslušnost?

Co znamená být královnou? být premiérkou? být ženou postavenou ve významné politické roli, v moci - feminismus

B. Postavení věřícího člověka ve společnosti, politická angažovanost - Dobře víme, co všechno určuje lidskou způsobilost, "krásu" a právě to mělo zůstat pro začátek tajemstvím. Ester neměla prozradit, co je zdrojem její krásy, že její krása souvisí s její vírou. Ne lidé, ale Bůh si Ester vybral a dal jí úkol.

C. Vyznavačský postoj věřícího - kdy má člověk přiznat barvu? Je lepší mlčet o své víře a v pravý čas říci své? Je lepší hned říci "pravdu" (evangelizace, prvoplánová misie)? Co je vlastně misie?

D. Civilní interpretace evangelia, jako vědomý a cílený způsob misie

E. Důvěra v Boha

edice